

ทรงพระเจริญ

วารสารสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง <http://ilab.dopa.go.th>

สพ.สท.ส15

ปีที่ 8 ฉบับที่ 7 ประจำเดือนกรกฎาคม 2562

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับท่านผู้อ่าน ในเดือนกรกฎาคม 2562 มีวันสำคัญยิ่งสำหรับคนไทย คือ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ ลำดับที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี (28 กรกฎาคม 2562) พระองค์ท่านทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทย ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้วยทรงมีพระราชปรารภนาให้คนไทยมีความสุข จึงทรงพระราชทานแนวทางแห่งความสุข ปรากฏในพระราชหัตถเลขาซึ่งตีพิมพ์บนปกหนังสือบทเจริญพระพุทธมนต์ 28 กรกฎาคม 2560 ว่า

“ความสุขในตัวเริ่มจากใจ และทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ส่วนรวมและตนเอง สุขในการบำเพ็ญประโยชน์ให้ผู้อื่นและส่วนรวมมีความสุขในการเข้าใจ และเห็นใจผู้อื่น สุขในการให้ทั้งกำลังกาย กำลังใจให้ผู้อื่นและส่วนรวมมีความสุข สุขในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและปัญญา ในทางสร้างสรรค์ความเจริญให้ตนเองและผู้อื่น การสวดมนต์และปฏิบัติธรรม ทำให้มีความสุข มีสติ สมาธิ และปัญญา ตลอดจนเป็นกุศลสิริมงคล ต่อทุกคน และจะนำมาสู่ความเจริญและความสุขที่กล่าวมานั้นแล...”

และในเดือนกรกฎาคม 2562 ยังมีวันสำคัญทางพุทธศาสนาอีกด้วย คือ วันอาสาฬหบูชา (15 ค่ำ เดือน 8) เป็นวันที่พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนา ที่ชื่อว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” แปลว่า พระสูตรแห่งการหมุนของวงล้อธรรม อันเป็นหลักธรรมที่ทรงตรัสรู้เป็นครั้งแรกให้แก่ปัจจุวัคคีย์ทั้ง 5 ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จึงถือเป็นเดือนมหามงคลที่จะประกอบกิจกรรมทำบุญตักบาตร รักษาศีล เวียนเทียน ฟังธรรมเทศนา และสวดมนต์ เพื่อสร้างสมบุญกุศลทั้งแก่ตนเองและแผ่บุญกุศลให้แก่ผู้อื่น ด้วยการกระทำดังนี้ย่อมทำให้เกิดความสุขถ้วนทั่วกัน สมดังพระราชปรารภนาแห่งองค์พระประมุขของปวงชนชาวไทย

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนบทความในการจัดพิมพ์ สน.สก.สาร เป็นอย่างยิ่ง แล้วพบกันใหม่ในวารสารฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2562 ครับ

(นายวิสิทธิ์พัฒน์ อนันตรสุชาติ)

ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ
บรรณาธิการ

การไม่ปฏิบัติตามระเบียบแต่มิใช่สาระสำคัญ

พ.อ.อ. สุริยา ภู่วัสด์
 นิติกรชำนาญการพิเศษ ส่วนงานนิติการ

กว่าจะเข้าสู่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย รวมทั้งจะต้องได้รับฉันทามติเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านทั้งหมู่บ้านเป็นเอกฉันท์จึงจะเข้าสู่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ซึ่งมาจากต้นทุนของความประพฤติ คุณงามความดีที่สะสมมาตลอด จนเป็นที่ยอมรับของราษฎรในหมู่บ้าน และต้องไม่ขาดคุณสมบัติตามกฎหมายซึ่งเป็นข้อห้ามซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจะต้องคงมีอยู่จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 12 และ 14 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.9/2545*) แต่ถึงแม้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีความประพฤติ การปฏิบัติราชการไม่ถึงขั้นที่จะเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ตาม ถ้าหากการปฏิบัติหน้าที่การดำรงตน ไม่เป็นที่ไว้วางใจของราษฎรในพื้นที่แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องงานก็ตาม อาจจะต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 ในหมู่บ้านนั้นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีราษฎรในหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 ทั้งหมดเข้าชื่อกันขอให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา 14 (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แม้ว่ามิได้กระทำความผิดใด ๆ เพียงแต่ราษฎรส่วนใหญ่ไม่มีความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและ อำเภอสสามารถประกาศเชิญชวนให้ราษฎรให้เข้าร่วมลงชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ (*คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 200/2557*) เนื่องจากการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายและสนองความต้องการ รับทราบปัญหาในหมู่บ้าน อีกทั้งต้องแก้ไขปัญหาของราษฎรในท้องที่ ไม่สร้างความแตกแยกหรือก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องที่ เพราะการที่ราษฎรได้เลือกให้ผู้ใดมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ก็เพื่อให้เป็นผู้ปกครองดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ หากผู้ใหญ่บ้านมีข้อขัดแย้งกันหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างหนึ่งอย่างใด จนหมดความไว้วางใจกันเสียแล้ว ไม่เพียงแต่ทำให้งานราชการเสียหายเท่านั้น ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิมีเสียงในการเลือกผู้ใหญ่บ้านก็อาจหมดความไว้วางใจให้ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ได้ง่ายๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นกฎหมายจึงให้สิทธิของราษฎรในหมู่บ้านสามารถกระทำได้ หรือบางกรณีบุคคลซึ่งได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านแล้ว แต่มีความประพฤติบกพร่องในหน้าที่ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในฐานะผู้ปกครองท้องที่ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่จะต้องควบคุมความประพฤติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ว่าจะดำเนินการทางวินัย หรือใช้มาตรการทางปกครองของฝ่ายบริหารในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่กฎหมายให้อำนาจในการสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ แต่ต้องไม่ลืมว่าอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่มีตามกฎหมายปกครองไม่ใช่อำนาจสัมบูรณ์ซึ่งปราศจากเงื่อนไขที่องค์กรฝ่ายปกครองจะได้ใช้ตามอำเภอใจ (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 326/2551*) แต่จะต้องเป็นการเลือกที่จะออกคำสั่งหรือมาตรการที่กฎหมายเปิดโอกาสของให้กระทำโดยพิจารณาว่า ตนสมควรจะออกคำสั่งหรือมาตรการใด จึงจะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อประโยชน์ของมหาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ดีที่สุด ซึ่งศาล ก็มีอำนาจที่จะควบคุมมิให้องค์กรของรัฐฝ่ายปกครองใช้ดุลพินิจโดยไม่มีเหตุผลรองรับอย่างเพียงพอ เพื่อให้ใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความยุติธรรมและชอบด้วยเหตุผล และเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่าแม้การให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา 14 (7) มิใช่โทษทางวินัย แต่ผลของการใช้อำนาจให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งดังกล่าว วัตถุประสงค์ของกฎหมายก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ออกไปเสียจากหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดอยู่ เนื่องจากบกพร่อง ความประพฤติ หรือไม่สามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น ผลของคำสั่งกรณีนี้จึงมีผลกระทบต่อผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่น้อยกว่าการลงโทษวินัย ขึ้นร้ายแรง ซึ่งมีโทษถึงปลดออกหรือไล่ออก ด้วยเหตุนี้ เมื่อเปรียบเทียบถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำที่สมควรให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา 14 (7) ดังกล่าวแล้วก็ควรจะมี ความร้ายแรงจนถึงขนาดที่หากให้บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งต่อไปจะเกิดความเสียหายต่อราชการและส่วนรวม หรือ มีพฤติการณ์แห่งการกระทำที่วิญญูชนมีอาจรับให้ดำรงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้ ต้องอยู่บนหลักแห่งคุณธรรม หลักสัดส่วน หลักนิติธรรม รวมถึงการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยในการสั่งการในมูลกรณีนี้ดำเนินการสอบสวนในเรื่องที่กล่าวหาด้วย

ครั้งนี้เรามีอุทาหรณ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของประธานคณะกรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติราชการในการเลือกผู้ใหญ่บ้านระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายลำดับรองที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนิน

การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามในบางข้อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจ แต่ในบางข้อมิได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจได้ โดยปกติฝ่ายปกครองไม่สามารถบัญญัติกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติตามได้ในทุกเรื่อง บางกรณีเป็นสาระสำคัญที่จะละเลย ละเว้นไม่ได้ แต่บางกรณีเป็นบทบัญญัติไม่สำคัญถึงขนาดที่จะทำให้กระบวนการเลือกผู้ใหญ่บ้านไม่เป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม ในบางครั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักในการใช้วิจารณ์ญาณไปตามสถานการณ์และข้อเท็จจริง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความสุจริตเที่ยงธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีข้อเท็จจริง ดังนี้

อำเภอแห่งหนึ่งได้มีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนตำแหน่งว่าง เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านคนเดิมได้ครบวาระ จึงดำเนินการจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ตามที่บัญญัติไว้ทุกประการ โดยมีผู้สมัครเลือกผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน จนกระทั่งถึงวันเลือกผู้ใหญ่บ้านได้จัดให้มีการลงคะแนนเสร็จสิ้น คณะกรรมการเลือกได้ดำเนินการนับคะแนน โดย เปิดเผย ณ ที่เลือกผู้ใหญ่บ้าน นับคะแนนต่อเนื่องจนแล้วเสร็จ ผลปรากฏว่าผู้สมัครหมายเลข 1 (เคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อน แต่หมดวาระ) ได้ 74 คะแนน ผู้สมัครหมายเลข 2 (ผู้ฟ้องคดี) ได้ 74 คะแนน ผู้สมัครหมายเลข 3 ได้ 3 คะแนน และผู้สมัครหมายเลข 4 ได้ 7 คะแนน จึงมีผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2 ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน คณะกรรมการเลือกจึงได้ให้มีการจับสลากเพื่อหาผู้ที่จะได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน โดยกำหนดให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเป็นผู้จับสลากครั้งที่หนึ่งด้วยตนเองโดยเรียงตามลำดับหมายเลขผู้สมัคร เริ่มจากผู้สมัครหมายเลข 1 จากนั้น จึงมาถึงผู้สมัครหมายเลข 2 เพื่อหาผู้จับสลากครั้งที่ 2 ผลการจับสลากครั้งที่หนึ่งปรากฏว่าผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ได้สิทธิจับสลากครั้งที่สองเป็นคนแรก ต่อมาคณะกรรมการเลือกได้ดำเนินการให้มีการจับสลากครั้งที่สอง โดยคณะกรรมการเลือกให้ผู้สมัครหมายเลข 1 จับก่อน ผลปรากฏว่าผู้สมัครหมายเลข 1 จับสลากได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน โดยที่ผู้สมัครหมายเลข 2 (ผู้ฟ้องคดี) มิได้จับสลากในครั้งที่สองแต่อย่างใด เนื่องจากผู้สมัครหมายเลข 1 จับสลากในครั้งที่ 2 แล้วได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน ต่อมานายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้สมัครหมายเลข 2 (ผู้ฟ้องคดี) เห็นว่าการเลือกผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวไม่ชอบด้วยระเบียบและกฎหมาย จึงได้ทำหนังสือคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านขอให้นายอำเภอสอบสวนและจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านใหม่ ต่อมานายอำเภอจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องคัดค้าน แต่นายอำเภอมิได้แจ้งผลการสอบสวนให้ทราบแต่อย่างใด ผู้สมัครหมายเลข 2 เห็นว่าระยะเวลาล่วงเลยมาเป็นเวลาประมาณแล้วประมาณ 4 เดือนแล้ว จึงมีหนังสือ ขอรทาบผลการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว แต่ก็ไม่ได้รับทราบผลการพิจารณา ผู้สมัครหมายเลข 2 จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ใหญ่บ้านและขอให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านใหม่

ศาลปกครองชั้นต้นพิเคราะห์ แล้วเห็นว่าคดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าคำสั่งนายอำเภอที่แต่งตั้งผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ใหญ่บ้านชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457

มาตรา 13 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและให้กระทำโดยวิธีลับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วรรคสี่ บัญญัติว่า เมื่อราษฎรส่วนใหญ่เลือกผู้ใดเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้ว ให้นายอำเภอออกคำสั่งเพื่อแต่งตั้ง และให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ใหญ่บ้านนับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ในกรณีผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551

ข้อ 83 กำหนดว่า ในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน เมื่อการนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว มีผู้สมัครมากกว่าหนึ่งคนได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้คณะกรรมการเลือกจัดให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันนั้น ทำการจับสลาก ณ ที่เลือกผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ 84 กำหนดว่า การจับสลากให้ดำเนินการดังนี้

(1) การจับสลากครั้งที่หนึ่ง ให้ประธานกรรมการเลือกเขียนชื่อผู้สมัครที่ต้องจับสลากบนสลากที่เหมือนกันแล้วใส่ในภาชนะให้สลากคละกัน แล้วให้ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้จับสลากจากในภาชนะดังกล่าวขึ้นมาทีละหนึ่งใบ ชื่อผู้ใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับแรกให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากในครั้งที่สองก่อนตามลำดับต่อไปจนครบทุกคน

(2) การจับสลากครั้งที่สอง ให้ประธานกรรมการเลือกจัดทำสลากเท่ากับจำนวนผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเป็นสลาก ซึ่งมีข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน” จำนวนหนึ่งในนอกนั้น เป็นสลากซึ่งมีข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน” แล้วใส่ในภาชนะให้สลากคละกัน แล้วให้ผู้สมัครตามลำดับของผลการจับสลากในครั้งที่หนึ่งทำการจับสลากจากในภาชนะดังกล่าว ผู้สมัครใดจับสลากซึ่งมีข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน” ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และให้บันทึกแสดงผลการจับสลากไว้ในแบบ ผยุ. 11

ข้อ 88 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านแล้ว ผู้ใดเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อนายอำเภอได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2 ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน จำนวน 74 คะแนน คณะกรรมการเลือกจะต้องดำเนินการจัดให้มีการจับสลาก ณ ที่ทำการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ตามข้อ 83 ของระเบียบดังกล่าว ซึ่งจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบกำหนดไว้ตามข้อ 84 ของระเบียบฯ โดยกำหนดให้การจับสลากครั้งที่หนึ่งนั้น ให้ประธานกรรมการเลือกเขียนชื่อผู้สมัครที่ต้องจับสลาก บนสลากที่เหมือนกันแล้วใส่ในภาชนะให้สลากคละก้น แล้วให้ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้จับสลากจากในภาชนะดังกล่าวขึ้นมาทีละหนึ่งใบ ชื่อผู้ใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับแรกให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากในครั้งที่สอง ซึ่งในการจับสลากในครั้งที่สองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามลำดับต่อไปจนครบทุกคน ซึ่งระเบียบข้อ 84 กำหนดไว้ชัดเจนว่าการจับสลากในครั้งที่หนึ่งนั้นกำหนดให้ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้จับสลากเพื่อเลือกลำดับในการจับครั้งที่สอง ส่วนการจับสลากครั้งที่สองระเบียบกำหนดให้ผู้สมัครตามลำดับของการจับสลากในครั้งแรกเป็นผู้จับสลากเพื่อหาผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน แต่ตามบันทึกเหตุการณ์เลือก (ผ.ญ.11) ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านอยู่ในเหตุการณ์ประมาณ 100 คน ได้เสนอความเห็นให้กรรมการเลือกใช้วิธีให้ผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2 ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากันเป็นผู้จับสลากด้วยตนเอง เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเห็นว่า ผู้สมัครหมายเลข 1 เคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อนอาจจะมีความสนิทสนมกับคณะกรรมการเลือก โดยเรียงลำดับจากหมายเลข 1 ไปหมายเลข 2 (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งในบันทึกเหตุการณ์ดังกล่าวมีผู้สมัครหมายเลข 2 (ผู้ฟ้องคดี) ลงลายมือชื่อไว้เป็นพยานด้วย และได้มีการชี้แจงการจับสลากครั้งแรกว่าเป็นการจับสลากเพื่อกำหนดลำดับหมายเลข ส่วนการจับสลากครั้งที่สองเป็นการจับสลากว่าผู้ใดจะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

ขั้นตอนและวิธีการจับสลากดังกล่าวเป็นขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่คณะกรรมการเลือกจะต้องปฏิบัติตาม โดยเคร่งครัด เพราะว่าการดำเนินการดังกล่าวถือเป็นการดำเนินการสำคัญตัดสินว่าผู้ใดจะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผลการจับสลากมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและประชาชนทั้งหมดของหมู่บ้าน แม้ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากระทบปรากฏจาก บันทึกเหตุการณ์เลือก (ผ.ญ.11) ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านอยู่ในเหตุการณ์ประมาณ 100 คน ได้เสนอความเห็นให้กรรมการเลือกใช้วิธีให้ผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2 ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากันเป็นผู้จับสลากครั้งที่หนึ่งด้วยตนเอง เนื่องจากผู้สมัครหมายเลข 1 เคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อนอาจจะมีความสนิทสนมกับคณะกรรมการเลือกเกรงว่าจะไม่ได้รับความธรรมก็ตาม ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อ 84 (1) ดังนั้น คณะกรรมการเลือกจะต้องอธิบาย ทำความเข้าใจกับราษฎรที่อยู่ในเหตุการณ์ว่า การดำเนินการจับสลากจะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ข้อ 84 กำหนดไว้เท่านั้น และระเบียบดังกล่าวมิได้มีข้อยกเว้นให้คณะกรรมการเลือกสามารถใช้ดุลพินิจในการดำเนินการจับสลากโดยวิธีอื่นหากคณะกรรมการเลือกจะใช้ดุลพินิจดำเนินการอย่างใดนอกเหนือจากระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้ นั้น การดำเนินการดังกล่าวจะต้องมีระเบียบ กฎหมายให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจที่จะเลือกดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามความเหมาะสม แต่ในกรณีนี้ระเบียบมิได้ให้อำนาจคณะกรรมการเลือกสามารถใช้ดุลพินิจได้ ดังนั้น คณะกรรมการเลือกจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของระเบียบตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ข้อ 84 ที่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมายที่คณะกรรมการเลือกในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นไปโดยชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย หากการใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ดังกล่าว โดยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องก็จะทำให้เกิดการไม่เคารพ และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และเป็นการสร้างบรรทัดฐานที่ไม่ถูกต้อง เมื่อการดำเนินการจับสลากในครั้งที่หนึ่งไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อ 84 (1) กล่าวคือ ประธานกรรมการมิได้เป็นผู้จับสลาก แต่ให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้จับสลากเสียเอง จึงเป็นการไม่ชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย จึงทำให้การจับสลากในครั้งที่สองเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย เมื่อกระบวนการจับสลากเลือกผู้ใหญ่บ้านไม่ชอบด้วยระเบียบ กฎหมายแล้ว จึงทำให้คำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านจึงไม่ชอบด้วยระเบียบ กฎหมายเช่นกัน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของอำเภอที่แต่งตั้งผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วให้นายอำเภอดำเนินการจับสลากเลือกผู้สมัครเป็นผู้ใหญ่บ้านถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำหนดไว้ เมื่อดำเนินการแล้วได้ผลประการใดก็ให้ดำเนินการตามนั้น

นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นจึงได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุดในประเด็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกในขั้นตอนการจับสลากแม้จะไม่เป็นไปตามระเบียบการเลือกผู้ใหญ่บ้านก็ตามแต่มิได้กระทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมแต่อย่างใด ขอให้พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ซึ่งศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าการเลือกผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ตามข้อ 84 ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ

จับสลากไว้แล้ว โดยกำหนดให้ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้จับสลากในครั้งที่หนึ่งเพื่อหาลำดับในการจับสลากในครั้งที่สอง ส่วนการจับสลากในครั้งที่สอง เป็นการจับสลากเพื่อหาบุคคลผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านโดยให้ผู้สมัครที่มีคะแนนเท่ากันเป็นผู้จับสลากด้วยตนเอง ซึ่งการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจับสลากดังกล่าวนี้ เพื่อให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน การที่คณะกรรมการเลือกมิได้ปฏิบัติตามระเบียบในการจับสลากตามข้อ 84 (1) ของระเบียบดังกล่าว ซึ่งมีได้มีข้อยกเว้นให้คณะกรรมการเลือกสามารถใช้ดุลพินิจการจับสลากในครั้งที่ 1 โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีที่กำหนดไว้ในระเบียบ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจเปลี่ยนแปลงตัวผู้จับสลากในครั้งที่ 1 ผิดไปจากระเบียบดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี การที่บุคคลใดจะเป็นผู้จับสลากอาจจะมิใช่สาระสำคัญที่ทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านครั้งนี้เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากแม้จะดำเนินการให้บุคคลใดสามารถเป็นผู้จับสลากในครั้งที่สองเป็นคนแรก ก็ตาม แต่ก็ไม่วางใจว่าบุคคลนั้นจะสามารถจับสลากเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ ประกอบกับตามบันทึกเหตุการณ์เลือกผู้ใหญ่บ้าน (ผญ.11) และการสอบข้อเท็จจริงมีพยานรู้เห็นเหตุการณ์โดยตลอดประมาณร้อยละกว่าคน โดยไม่มีบุคคลใดทักท้วง คัดค้าน ในขั้นตอนตั้งแต่การจับสลาก และการจัดทำสลากจึงรับฟังได้ว่าการดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวเป็นไปด้วยความโปร่งใส อีกทั้งเมื่อจับสลากเสร็จผู้ฟ้องคดีได้จับมือแสดงความยินดีกับผู้ที่ถูกจับสลากได้เป็นผู้ใหญ่บ้านอีกด้วย อันเป็นการแสดงถึงการยอมรับในผลการจับสลาก และจึงเชื่อได้ว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวเป็นไปโดยโปร่งใส สุจริต เที่ยงธรรม การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของอำเภอที่แต่งตั้งผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วให้นายอำเภอดำเนินการจับสลากเลือกผู้สมัครเป็นผู้ใหญ่บ้านถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำหนดไว้ เมื่อดำเนินการแล้วได้ผลประการใดก็ให้ดำเนินการตามนั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น เป็นให้ยกฟ้อง (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.130/2560*)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการได้ ในบางกรณีสถานการณ์ข้อเท็จจริงในขณะนั้น อาจจะทำให้ฝ่ายปกครองจะต้องใช้ดุลพินิจให้เป็นไปโดยชอบ แม้ว่าบางครั้งอาจจะขัดต่อระเบียบ กฎหมายก็ตาม แต่จะต้องมีข้อเท็จจริงเพียงพอให้ใช้ดุลพินิจได้ อีกทั้งจะต้องบันทึกข้อเท็จจริง เหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจโดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม เนื่องจากที่ผ่านมากฎหมายต่าง ๆ จะบัญญัติอำนาจให้กับฝ่ายปกครองในการมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติราชการ แต่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติราชการไว้ จนกระทั่งมีการบัญญัติพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 บังคับใช้ซึ่งเป็นกฎหมายในการกำหนดตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การเตรียมการ การพิจารณา การออกคำสั่งทางปกครอง การทบทวนคำสั่งทางปกครองและการบังคับการตามคำสั่งทางปกครองเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิของประชาชน และดูแลรักษาประโยชน์สาธารณะ ซึ่งศาลจะตรวจสอบตั้งแต่อำนาจของฝ่ายปกครอง หากมีอำนาจกระทำได้จะต้องพิจารณาขั้นตอนซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นสาระสำคัญ หากมีอำนาจกระทำได้ ขั้นตอนการดำเนินการไม่ถูกต้องย่อมเป็นการไม่ชอบ หากมีอำนาจกระทำได้ ขั้นตอนและวิธีการถูกต้อง จึงพิจารณาดุลพินิจว่าถูกต้องหรือไม่ การใช้ดุลพินิจ คือ ตรวจสอบเนื้อหาของการกระทำของฝ่ายปกครองว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (เนื้อหาของความหมายว่าการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่ง) “ดุลพินิจโดยมิชอบ” หมายถึง การที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจตามกฎหมาย แต่ได้ใช้ดุลพินิจไปในทางที่มีชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยไม่มีเหตุผลหรือข้อเท็จจริงสนับสนุนตามสมควร เนื่องจากดุลพินิจไม่ใช่เป็นอำนาจตามอำเภอใจหรือโดยไม่มีขอบเขต แต่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ที่จะใช้พิจารณาแล้วสั่งการให้เหมาะสมกับพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ หรือ เป็นการใช้ดุลพินิจที่มีได้อยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผล ไม่เป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ (*คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 646-647/2510 ประชุมใหญ่ และที่ 3509/2549*) ดังนั้น ขั้นตอนการปฏิบัติราชการ จึงถือว่ามีความสำคัญในการตรวจสอบความชอบการปฏิบัติราชการ มิเช่นนั้นอาจจะเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ว่าไม่ปฏิบัติตามระเบียบจะต้องพิจารณาถึงสาระสำคัญว่าการไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวเป็นสาระสำคัญถึงขนาดให้คำสั่งทางปกครองเสียไป หรือไม่ หรือเป็นเพียงเรื่องผิดพลาดผิดพลาดเล็กน้อยซึ่งจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริง ในแต่ละกรณีไป แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องคำนึงด้วยว่าการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย ที่บัญญัติไว้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องถือปฏิบัติอาจเป็นต้นเหตุให้ผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการดังกล่าวร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ไม่ว่าจะในการวินัย หรืออาญา แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในข้อหาปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดได้ ดังนั้นสมควรที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เพื่อมิให้เกิดปัญหาอย่างเช่นในกรณีนี้ ประกอบกับการไม่ปฏิบัติตามระเบียบอาจจะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยเหตุอันไม่เป็นธรรมได้ เป็นข้อครหาได้ ไม่ว่าในเรื่องนี้หรือเรื่องอื่น ๆ หากมีหน้าที่ต้องปฏิบัติก็ตาม

การดำเนินการจัดอบรมโครงการอบรมบุคลากรระดับจังหวัดและอำเภอ ในการใกล้ชิดข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

สำนักการสอบสวนและนิติการ โดย ส่วนอำนวยความสะดวกเป็นธรรม ดำเนินการจัดอบรมโครงการอบรมบุคลากรระดับจังหวัดและอำเภอในการใกล้ชิดข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระหว่างวันที่ 19-21 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมพญาปาร์ค บีช รีสอร์ท พัทยา โดย นายศักดิ์ชัย แดงฮ่อ รองอธิบดีกรมการปกครอง ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการอบรมดังกล่าว ซึ่งโครงการอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลผู้ทำหน้าที่ใกล้ชิดและประนอมข้อพิพาทประจำอำเภอให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553 อย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ และเพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมและยกระดับการประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของยุติธรรมทางเลือกอันเป็นการลดปริมาณคดีชั้นสู่ศาล สร้างความสมานฉันท์ ความปรองดอง ให้เกิดขึ้นในพื้นที่โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม ได้แก่ ผู้ช่วยเจ้าจังหวัด หรือตัวแทน ปลัดอำเภอ และผู้ไกล่เกลี่ยตามบัญชีรายชื่อ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 จังหวัด มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 133 คน ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด

นายพรจ ธนาทิพยางกูร ผู้ทรงคุณวุฒิ
วิทยากรบรรยายหัวข้อวิชา “ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ
เทคนิคและขั้นตอนการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท”

นายอุทัย วงศ์ชนะภัย นิติกรชำนาญการ
วิทยากรบรรยายหัวข้อวิชา
“เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้” และตอบข้อซักถาม
ในหัวข้อเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้

การจัดทำเครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืน

ความสำคัญของ เครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืน เลขหมายประจำปืน และชื่อผู้ทำปืน

อาวุธปืน ความหมายตาม มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หมายความว่ารวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดที่ใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2491) ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ส่วนของอาวุธปืน ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็น “อาวุธปืน” ตามความในมาตรา 4 (1) คือ

- (1) ลำกล้อง
- (2) เครื่องลูกเลื่อน หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลูกเลื่อน
- (3) เครื่องลั่นไก หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลั่นไก
- (4) เครื่องส่งกระสุน ของกระสุน หรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งเหล่านี้

ข้อ 2 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับให้ทำหรือส่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับอาวุธปืนดังต่อไปนี้เพื่อการค้าหรือเพื่อใช้ส่วนตัว คือ

- ปืนกลทุกชนิด และทุกขนาด
- ปืนเล็กสั้นแบบ 47 ใช้กระสุนหัวป้านขนาด 8 ม.ม.
- ปืนเล็กสั้นแบบ 47/66 ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด 8 ม.ม.
- ปืนเล็กยาวแบบ 45 และ 46 ใช้กระสุนหัวป้านขนาด 8 ม.ม.
- ปืนเล็กยาวแบบ 45/46 ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด 8 ม.ม.
- ปืนเล็กยาวแบบ 66 ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด 8 ม.ม.
- ปืนเล็กยาวแบบ 83 ใช้กระสุนหัวแหลมขนาด 6.5 ม.ม.
- ปืนยิงเร็วหรือปืนซึ่งมีเครื่องกลไกที่บรรจุกระสุนเองให้สามารถยิงซ้ำได้ทุกขนาด รวมทั้งขนาดปืนพกซึ่งมีความยาวของลำกล้อง ตั้งแต่ 160 ม.ม. ขึ้นไป เว้นแต่ ปืนชนิดลำกล้องไม่มีเกลียวซึ่งใช้ยิงสัตว์
- ปืนชนิดใดที่ใช้กระสุนอย่างเดียวกันได้กับปืนที่กล่าวไว้ ตั้งแต่หมายเลข (2) ถึง (8)
- ปืนทุกชนิดที่สามารถส่งกระสุน ซึ่งเป็นวัตถุเคมีชนิดเป็นพิษ หรืออาจให้เกิดอันตราย รวมทั้งเชื้อโรคหรือเชื้อเพลิง
- ปืนที่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ

ของกระสุนที่สามารถบรรจุกระสุนได้เกินสิบนัด เว้นแต่ของกระสุนที่กับปืนลูกกรด

ขนาด .22 ความใน (12) แก๊ซเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2512) เครื่องหมายทะเบียน หมายถึง เครื่องหมายของนายทะเบียนท้องที่ ที่จดทะเบียนอาวุธปืนนั้น เพราะนายทะเบียนท้องที่ที่จะต้องทำเครื่องหมายทะเบียนสำหรับอาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตตามมาตรา 10 และมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยจะต้องพึงระมัดระวังเครื่องหมายทะเบียนต้องไม่มีจุด (.) และต้องมีอักษรย่อของจังหวัดนำหน้าเสมอ เช่น

กท 6200001 เป็นต้น โดยในปัจจุบันการกำหนดเครื่องหมายทะเบียนในส่วนของปืนร้านค้าเป็นตัวเลขจำนวน 7 หลัก และปืนสวัสดิการเป็นตัวเลขจำนวน 8 หลัก เลขหมายประจำปืน หมายถึง เลขหมายหรือรหัสที่โรงงานผู้ผลิตได้ทำไว้ที่อาวุธปืนทุกกระบอก ซึ่งในทางปฏิบัติการลงข้อมูลในใบอนุญาตและการลงข้อมูลรายการในแบบรายงานให้เขียนรหัสเป็นภาษาไทย เช่น จี 121545 ปีเคแซด 4232 ซีเอเอ็ม 2599 หรือ แอล 5090526 เป็นต้น (ที่มา: หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1427 ลว. 6 กรกฎาคม 2541)

ชื่อผู้ทำปืน หรือ ยี่ห้ออาวุธปืน กำหนดให้เขียนไว้ในใบอนุญาตและแบบรายงานการออกใบอนุญาต ทุกฉบับ เช่น สมิตแอนด์ เวสสัน โคลท์ ซิกซาวเออร์ รูเกอร์ บราวนิง วินเชสเตอร์ ซีแซด วอลเทอร์ เบเรตต้า กล็อก เรมิงตัน ฯลฯ เป็นต้น

มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ความว่า “อาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตให้ตามมาตรา ก่อน ให้นำทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ความว่า “อาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้าเมื่อได้รับมอบไปจากพนักงานศุลกากรแล้วให้ผู้รับใบอนุญาตนำไปจดทะเบียนยังนายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่รับมอบไปจากพนักงานศุลกากร และให้นำทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ซึ่งในทางปฏิบัติ ฝ่ายจัดทำเครื่องหมายทะเบียนและจัดเก็บประวัติตรวจพิสูจน์อาวุธปืน กลุ่มงานบริการประชาชน (1) ศูนย์บริการประชาชน กรมการปกครอง จะเป็นผู้รับคำขอจากผู้นำเข้าอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ตามใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืน (แบบ ป.2) ประกอบกับเอกสารหลักฐานที่ผ่านการตรวจปล่อยอาวุธปืนจากเจ้าพนักงานศุลกากร ใบเสร็จการชำระภาษีนำเข้าออกโดยศุลกากร เอกสารการส่งสินค้าจากโรงงานผู้ผลิตอาวุธปืน (Packing List) ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนสำหรับการค้า (แบบ ป.3) และ ใบอนุญาตให้จำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า (แบบ ป.5) ของผู้นำเข้าอาวุธปืน เอกสารหลักฐานแสดงตนของผู้นำเข้าและร้านค้า ห้างหุ้นส่วน บริษัท ที่ได้รับอนุญาต และบัญชีกำหนดเครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตส่งเข้ามา ตามจำนวนที่ได้รับอนุญาต นำเสนอต่อ นายทะเบียนท้องที่ เพื่อพิจารณาอนุญาต ตามลำดับสายงานการบังคับบัญชา ซึ่งในกระบวนการที่ผู้นำเข้ายื่นคำขอและนำเอกสารมาแสดงต่อ นายทะเบียนเพื่อพิจารณาอนุญาต ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำเครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืน ตลอดไปจนถึงการนำเข้าข้อมูลบัญชีรายการเครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืนในระบบฐานข้อมูลอาวุธปืนกรมการปกครอง (e-DOPA License) กำหนดไว้ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 5 วันทำการ ซึ่งเมื่ออาวุธปืนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ผ่านกระบวนการจัดทำเครื่องหมายทะเบียนอาวุธปืนดังกล่าวแล้ว ร้านค้าผู้นำเข้าอาวุธปืนจึงจะสามารถจำหน่ายอาวุธปืนได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 รวมทั้ง กฎ ระเบียบ หนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

ฝ่ายจัดทำเครื่องหมายทะเบียนและจัดเก็บประวัติตรวจพิสูจน์อาวุธปืน
กลุ่มงานบริการประชาชน (1) ศูนย์บริการประชาชน กรมการปกครอง

**โครงการฝึกอบรมภาคปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์และการรักษาความสงบเรียบร้อย
ในอำนาจหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง (Learning by doing) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 รุ่นที่ 6
ระหว่างวันที่ 18-21 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมโกลเด้นบีช ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี**

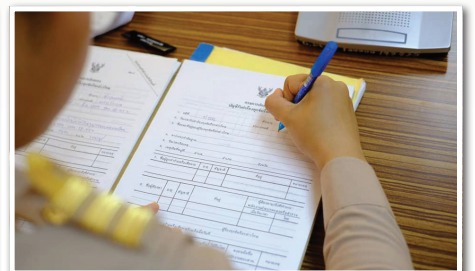
ภาควิชาการ

คณะเจ้าหน้าที่ สน.สท. จัดทำโครงการฝึกอบรมภาคปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์และการรักษาความสงบเรียบร้อยในอำนาจหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง (Learning by doing) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดย นายสมศักดิ์ เจริญไพฑูรย์ ปลัดจังหวัดเพชรบุรี ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ปลัดอำเภอ และเจ้าพนักงานปกครอง จำนวน 20 คน ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ บทบาทอำนาจหน้าที่การบังคับใช้กฎหมายในอำนาจหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง (หมวด 3 ใบ) การสืบสวนหาข่าว เทคนิคการรวบรวมพยานหลักฐาน และป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ถ่ายทอดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ถ่ายทอดเทคนิคประสบการณ์การสืบสวนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สอดคล้องและรู้เท่าทันการกระทำผิดในยุคนปัจจุบัน

ภาคปฏิบัติ

แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมให้ดำเนินการสืบสวนหาข่าวในพื้นที่ ตั้งแต่การวางแผน สืบสวนหาข่าว ลงพื้นที่เก็บข้อมูล รายงานสถานการณ์ฝึกการสืบสวน และรวบรวมพยานหลักฐาน ภายใต้สถานการณ์สมมติ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการจัดทำบันทึกจับกุมจริง เพื่อสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินคดี และเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่

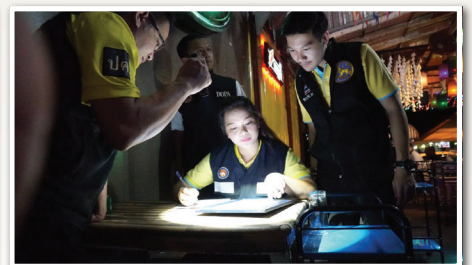

ออกตรวจสถานประกอบการ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง ในพื้นที่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี เพื่อกวัดขุ่นกับผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(1) สถานประกอบการร้านค้าของเก่า ประเภทอื่น ๆ (พลาสติกใช้แล้ว) ใช้ชื่อว่า “สว่างพลาสติก” ตั้งอยู่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

(2) สถานประกอบการร้านค้าของเก่า ประเภทรถยนต์ ใช้ชื่อว่า “ปุ๋ย คาร์เซ็นเตอร์” ตั้งอยู่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

พบว่าทั้งสองแห่ง มีความผิดฐาน “ประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยมิได้รับอนุญาต” ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ขั้นตอนในการทำสำนวนสอบสวนคดีอาญาในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน การเรียกหลักทรัพย์เพื่อปล่อยตัวชั่วคราว การนำตัวผู้ต้องหาพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนส่งพนักงานอัยการ ฟ้องศาล โดยได้เข้าอบรมศึกษาดูงานขั้นตอนการดำเนินคดีในชั้นของพนักงานอัยการ ณ สำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี โดยมีท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเพชรบุรีพร้อมคณะ บรรยายความรู้กระบวนการในชั้นศาล

ออกตรวจสถานบริการ

โดยได้ตรวจสถานบริการ ชื่อ ซิล ซิล @บ้านเพลง อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ดำเนินการตรวจสอบใบอนุญาต อายุของผู้ที่เข้ามาใช้บริการ การทำประวัติพนักงานของร้านฯ และตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย เช่น อาวุธ ยาเสพติด จากการตรวจสอบไม่พบการกระทำความผิดแต่อย่างใด จึงให้คำแนะนำแนวทางปฏิบัติ ชี้แจงนโยบายของรัฐบาล และกำชับให้ผู้ประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

กรมการปกครองกวาดล้างตู้คีบตุ๊กตาเถื่อนผิดกฎหมายบน พื้นที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ยึดของกลาง 26 รายการ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษทั้งจำและปรับ

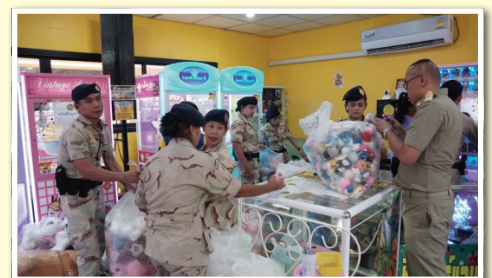
วันที่ 4 กรกฎาคม 2562 เวลา 16.30 น. ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครองร่วมกับฝ่ายปกครองอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เข้าตรวจสอบตู้คีบตุ๊กตาหยอดเหรียญ บริเวณตลาดข้างห้างบิ๊กซีนวนคร และบริเวณตลาดยูสแควร์ข้างรั้วมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต หลังจากรับเรื่องร้องเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนว่ามีตู้คีบตุ๊กตาเถื่อนวางเกื่อนหน้าห้าง หน้าโรงเรียนมอมเมาเด็ก เยาวชนให้เข้าเล่น

จุดแรก ร้าน “มอดด้าแลนด์ (MODDUM LAND)” ตั้งอยู่บริเวณตลาดนัดถนนคนเดินติดกับทางเข้าห้างบิ๊กซี นวนคร พบตู้คีบตุ๊กตาจำนวน 14 ตู้ ตู้คีบปิงปอง จำนวน 1 ตู้ ตู้รับแลกเหรียญโลหะสำหรับใช้หยอดตู้คีบตุ๊กตา จำนวน 1 ตู้ มีกติกาการเล่น คือ เมื่อผู้เล่นหยอดเหรียญโลหะมกดปุ่มให้เครื่องคนตุ๊กตาในตู้ จากนั้นขยับคันโยกเลื่อนหาตำแหน่งกำหนดทิศทางเพื่อคีบตุ๊กตา หากคีบตุ๊กตาได้ถือว่าผู้เล่นเป็นผู้ชนะจะได้ตุ๊กตามีมูลค่ามากกว่าเงินที่ต้องเสียไป หากผู้เล่นคีบไม่ได้ถือว่าเป็นผู้แพ้จะไม่ได้สินค้าของรางวัลได้เลย พบเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และเยาวชนจำนวนมาก บางรายเสียเงินกว่า 500 บาท แต่ไม่ได้สินค้าของรางวัลใด

จุดที่สอง ร้าน “ชีวเวอร์แลนด์” ตั้งอยู่บริเวณข้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ภายในตลาดยูสแควร์ พบว่าเปิดให้บริการตู้คีบตุ๊กตา จำนวน 9 ตู้ ตู้คีบปิงปอง จำนวน 1 ตู้ ตู้เกมลิปติก จำนวน 1 ตู้ ภายในร้านจะมีผู้ดูแลร้านคอยให้คำแนะนำวิธีการเล่นทุกขั้นตอน โดยตู้เกมลิปติก จะมีตุ๊กตาหรือโมเดลวางไว้ในตู้เป็นของรางวัล เมื่อหยอดเหรียญเลือกของรางวัลที่ต้องการ กดหน้าจอสัมผัสเพื่อเริ่มเล่นเกม โดยผู้เล่นต้องกดยิงลิปติกใส่เป้าวงกลมในหน้าจอที่กำลังหมุนวนไปมาเพื่อไม่ให้แท่งลิปติกชนหรือทับซ้อนกัน ผู้เล่นต้องผ่าน 3 ด่าน จึงจะชนะได้ของรางวัลที่เลือกไว้ ผู้เล่นแพ้จะไม่ได้สินค้าของรางวัลได้เลย

จึงถือว่า ร้านมอดด้าแลนด์ และร้านชีวเวอร์แลนด์ เป็นผู้จัดให้มีการเล่นอันระบุมไว้ใน บัญชี ข. หมายเลข 28 (เครื่องหยิบจับตุ๊กตาอัตโนมัติ และ ตู้เกมลิปติก) เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า เลื่อน กด ตัด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใด ซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ เพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผล ประโยชน์แก่ผู้จัด โดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นความผิดตาม มาตรา 4 วรรคสอง มาตรา 5 มาตรา 10 ประกอบมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนันพุทธศักราช 2478 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ได้แจ้งข้อหา

1. เป็นผู้จัดให้มีการเล่นอันระบุมไว้ใน บัญชี ข. หมายเลข 28 โดยไม่ได้รับอนุญาต
2. เป็นผู้นำเข้าซึ่งสินค้าต้องห้ามในการนำเข้าในราชอาณาจักร และดำเนินการอายัดตู้พนันจำนวน 26 ตู้ แบ่งเป็นตู้คีบตุ๊กตา จำนวน 23 ตู้ เครื่องคีบปิงปอง จำนวน 2 ตู้ และตู้เกมลิปติก จำนวน 1 ตู้ เป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด จึงขอให้ริบทรัพย์สินเสียทั้งสิ้น ตามมาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

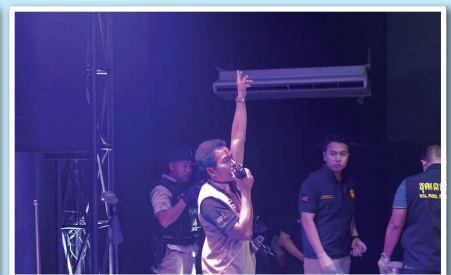

ผลการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง “Dome Party & Music” เมืองแปดริ้ว

นายธรรรงค์ ทิพย์ศิริ ผู้อำนวยการส่วนกำกับ สืบสวนและปราบปราม สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กล่าวว่า ขณะนี้ตามห้างใหญ่เกือบทุกแห่ง มีการเก็บตู้คีบออกจากห้างแล้ว เนื่องจากได้ทราบจากสื่อมวลชนว่าตู้คีบตุ๊กตาเป็นการพนันชนิดหนึ่ง ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาวางแนววินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้ว ทางฝ่ายปกครองและตำรวจ ได้ออกกวาดล้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เป็นที่มอมเมาเยาวชน ที่ผ่านมาพ่อแม่ผู้ปกครองร้องเรียนเข้ามาเป็นจำนวนมากว่า ตู้คีบตุ๊กตาระบาดอยู่ตามที่ชุมชนต่างๆ ทำให้บุตรหลานวัยเรียนเข้าไปเล่น ใช้เงินที่พ่อแม่ผู้ปกครองให้ไปอย่างสิ้นเปลือง ดังนั้น จึงขอฝากไปยังผู้ที่ให้บริการรวมถึงผู้ที่อนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นที่ตั้งตู้คีบตุ๊กตาด้วยว่า หากเจ้าของสถานที่ที่อยู่แล้วว่าตู้คีบตุ๊กตาเป็นการจัดให้มีการเล่นการพนันประเภทหนึ่ง แล้วยังอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นที่ตั้งตู้คีบตุ๊กตา เจ้าของสถานที่อาจมีความผิดด้วย จึงขอฝากไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ช่วยกันป้องกันดูแล เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

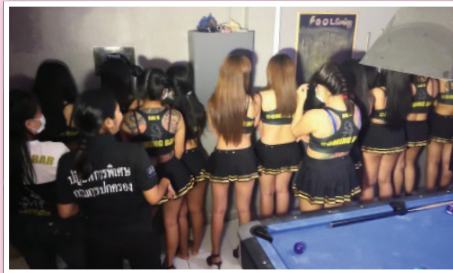
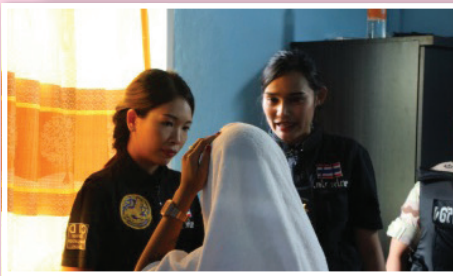
วันที่ 15 มิถุนายน 2562 เวลา 01.45 น. ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง นำโดย นายธรรรงค์ ทิพย์ศิริ ผู้อำนวยการส่วนกำกับ สืบสวน และปราบปราม สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ร่วมกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุม สำนักงาน ปปท. และ สำนักงาน ปปส. เข้าตรวจจับสถานบริการร้านโดมผับอำเภอเมืองแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบนักเที่ยวกว่า 600 คน ตรวจค้นตัวนักเที่ยวพบ อาวุธปืน พบยาเสพติดหลายชนิด ตรวจสารเสพติดในปัสสาวะเป็นสีม่วง จำนวน 89 คน ไม่พกบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 211 ราย พบเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าใช้บริการจำนวน 150 คน โดยมีอายุต่ำสุด 14 ปี ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราได้มีคำสั่งปิดสถานบริการ ตามคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 เป็นเวลา 5 ปี

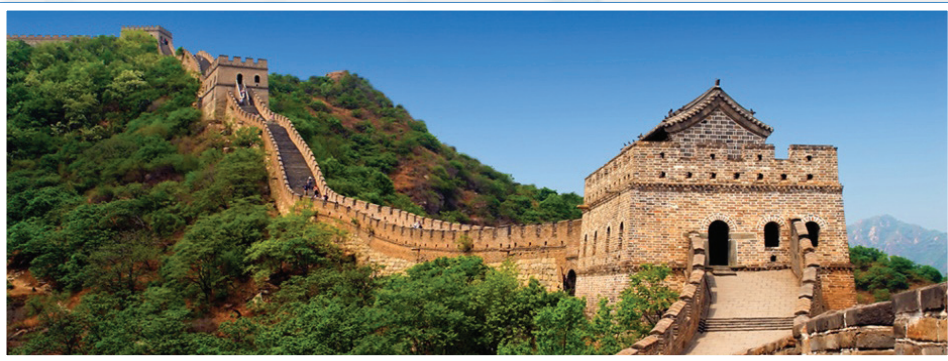

คดีค้ำบุชย์ ร้านคัมมิ่ง บาร์ (Coming Bar) อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดชลบุรี และพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอบางละมุง เข้าตรวจสอบ “ร้านคัมมิ่ง บาร์ (Coming Bar)” ตั้งอยู่ที่ 437/127-128 หมู่ที่ 9 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบหญิงบริการจำนวน 18 คน มีหญิงบริการอายุ 17 ปี จำนวน 1 คน นำไปสู่การจับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน และดำเนินคดีกับผู้ต้องหา จำนวน 7 คน ในข้อหาร่วมกันเป็นผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก (บุคคลผู้มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี) โดยการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ อันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ด้วยวิธีการฉ้อฉล หลอกลวง หรือใช้อำนาจโดยมิชอบ ร่วมกัน เป็นผู้เป็นธุระจัดหาหรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม ฯลฯ จึงนำพยานหลักฐานส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร บางละมุง เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

บทเรียน...จากประเทศจีนยุคดิจิทัล

“China : Digital Era”

นายพันยศ อันธ์ผอ
เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ

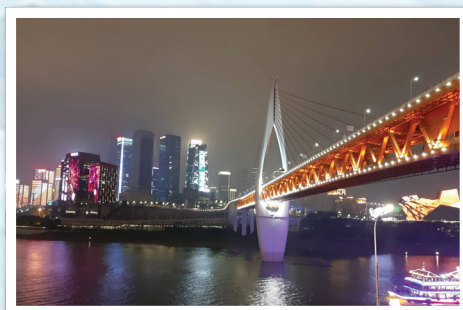
เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม 2562 ผู้เขียนได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ให้เข้าร่วมหลักสูตรข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง HiPPS รุ่นที่ 14 ไปศึกษาดูงานที่สาธารณรัฐประชาชนจีน จึงจะขอนำเสนอความเปลี่ยนแปลง และแนวคิดการพัฒนาประเทศจีนในยุคดิจิทัลมาให้ผู้อ่านได้ทราบ ในหลากหลายประเด็น ดังนี้

ค่านิยมการทำงานของคนจีน : จีนเป็นประเทศที่ประชากรมาก จึงมีการแข่งขันกันสูง แต่ปัจจุบันอาชีพที่คนจีนนิยมเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตที่ผู้คนอยากเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ มาเป็นตำแหน่งงานในภาคเอกชนกันมากขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจในประเทศจีนที่ขยายตัวมาอันดับต้นๆ ของโลก อย่างต่อเนื่องหลายปี ทำให้มีบริษัทเกิดใหม่ในจีนมหาศาล และรายได้ในตำแหน่งงานของบริษัทบางแห่งก็สูงกว่าหน่วยงานรัฐ

การพัฒนาท่องเที่ยวของประเทศจีน : ประเทศจีนได้เน้นการพัฒนาเข้ามาในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของประเทศ เนื่องจากฝั่งตะวันออกที่ติดกับทะเล มีประชากรหนาแน่นและเจริญมานานแล้ว จึงมีการพัฒนาในพื้นที่ฝั่งตะวันตกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่สองฝั่ง โดยผู้เขียนได้ไปศึกษาดูงานในพื้นที่การพัฒนาฝั่งตะวันตก ซึ่งมีศูนย์กลางที่เมืองเฉิงตูและฉงชิ่ง เมืองทั้งสองถูกจัดวางให้เป็นจุดภูมิศาสตร์ในการเชื่อมต่อกับเอเชียใต้ เอเชียกลาง และยุโรป ตามนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง “One Belt One Road” ของจีนอันโด่งดัง จนปัจจุบันเมืองใหญ่ ทั้งสองมีประชากรสูงมาก และมีรถติดมากเป็นอันดับต้นๆ ของจีน

เทคโนโลยีการสื่อสารและสื่อโซเชียลมีเดียแบบจีน : เป็นที่ทราบกันว่าจีนปิดกั้นโลกออนไลน์จากต่างประเทศ ทั้ง Google Facebook Line และอื่นๆ ด้วยเหตุผลทางการเมืองการปกครอง แต่การใช้ชีวิตของคนจีนก็ไม่ได้ล่าช้า เพราะจีนมีโลกออนไลน์ของตนเอง โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ที่อำนวยความสะดวกยอดนิยมในประเทศอื่น จีนก็สร้างในแบบฉบับของตนเองได้ทั้งหมด เช่น Wechat แทน Line Weibo แทน Twitter Youku แทน Youtube หรือ Baidu แทน Google เป็นต้น ซึ่งแม้จะเป็นชื่อที่คนต่างชาติไม่คุ้นเคย แต่ด้วยจำนวนประชากรจีนที่มีมหาศาลทำให้ยอดผู้ใช้งานของแอปพลิเคชันเหล่านี้สูงพอทัดเทียมได้กับแอปพลิเคชันจากโลกตะวันตก

การเข้าสู่ระบบสังคมไร้เงินสด : “สังคมไร้เงินสด” (Cashless Society) หรือสังคมที่ใช้จ่ายเงินออนไลน์ เป็นนิยามที่ชัดเจนของเศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน ตั้งแต่แผงค้าริมถนนทั่วไปจนถึงห้างสรรพสินค้า มีป้ายแสดง QR Code เพื่อรับเงินค่าสินค้าผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือแม้กระทั่งวงเวียนในเมืองยังมีป้าย QR Code รับการบริจาคทาน โดยรัฐบาลจีนได้ประกาศว่าภายในปี 2020 เขตชนบทของจีนจะต้องกลายเป็นสังคมไร้เงินสดทั้งหมด ต่อเนื่องจากปัจจุบันที่เขตเมืองของจีนได้กลายเป็นสังคมไร้เงินสดแทบทั้งหมดแล้ว

บทเรียน...จากประเทศจีนยุคดิจิทัล

การตรวจสอบพฤติกรรมประชาชนจีน : มีการตรวจสอบพฤติกรรมประชาชนและควบคุมความมั่นคงของประเทศอย่างเข้มข้น ปัจจุบันตลาดกล้องวงจรปิดอันดับ 1 ของโลกก็คือประเทศจีน ที่ใช้กล้องวงจรปิดสอดส่องเหตุการณ์ในเมือง เชื่อมโยงเข้ากับระบบการสแกนใบหน้าเพื่อระบุบุคคล ทางการจึงสามารถตรวจสอบพฤติกรรมประชาชนในพื้นที่สาธารณะได้อย่างถี่ถ้วน นอกจากนี้ยังมีการนำไปต่อยอดเป็นการให้คะแนนพฤติกรรมประชาชนหรือ Social Credit ที่คอยให้คะแนนประชาชนจากพฤติกรรม ความประพฤติอีกด้วย ถ้าใครมีคะแนนไม่ดี ก็จะได้รับผลกระทบบางอย่าง เช่น การห้ามออกนอกประเทศ การระงับการซื้อตั๋วเครื่องบิน ส่วนผู้ที่มีคะแนนดี ก็จะได้รับประโยชน์ เช่น ได้ใช้สินค้าและบริการบางอย่างที่ราคาถูกลง นับว่าเป็นการใช้ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ตรวจสอบพฤติกรรมประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบ

เสถียรภาพการเมืองจีน : สาเหตุสำคัญที่รัฐบาลจีนสามารถปกครองประเทศใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนารุดหน้าไม่หยุดนิ่งเนื่องจากการเมืองจีนมีเสถียรภาพสูง แม้ตัวผู้นำจะเปลี่ยนแปลง แต่ผู้นำทุกคนก็บริหารประเทศในร่มเงาพรรคคอมมิวนิสต์ต่อเนื่องมากกว่า 70 ปี ประชาชนให้ความร่วมมือกับนโยบายหรือมาตรการที่ภาครัฐกำหนด และแม้จะมีการคุมเข้มประชาชนในบางเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่อีกด้านหนึ่งรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ได้พยายามจัดบริการสาธารณะอย่างดี สังเกตได้จากโครงสร้างพื้นฐานในเมืองต่างๆ ที่เปลี่ยนไปในทางบวกแทบทุกปี เพราะความอยู่ดีกินดีของประชาชนคือความมั่นคงของพรรคคอมมิวนิสต์นั่นเอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า แม้จะเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่ยังใช้ระบอบสังคมนิยม แต่การเมืองจีนก็มีเสถียรภาพสูงมากประเทศหนึ่งของโลก

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวของจีนในยุคดิจิทัล คงไม่สามารถเป็นต้นแบบการพัฒนาให้กับประเทศใดได้ทั้งหมด เนื่องจากจีนมีบริบทเฉพาะของตนเอง แต่ชาติอื่นต้องรู้และเข้าใจสภาพปัจจุบันของจีน เพราะการเปลี่ยนแปลงใดของมหาอำนาจใหม่ของโลกอย่างจีน ย่อมมีผลต่อประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยที่ใกล้เคียงกัน และมีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนาน

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภิต	อธิบดีกรมการปกครอง
นายศักดิ์ชัย แดงฮ่อ	รองอธิบดีกรมการปกครอง
นายนิวัฒน์ รุ่งสาคร	รองอธิบดีกรมการปกครอง
นายวิเชียร ชิดชนกนารถ	รองอธิบดีกรมการปกครอง
นายศักดิ์ฤทธิ์ สลักคำ	รองอธิบดีกรมการปกครอง

ที่ปรึกษา

นายมานะ สิมมา	ผอ.สสอ. รกน. ผชช.กม. สน.สก.
นายสุทธิ ศรีสวัสดิ์	ผอ.สนก. นายณรงค์ ทิพย์ศิริ ผอ.สสป.
นายวีรรัตน์ ธีรมิตร	ผอ.สรร.1 นายพัฒนพงศ์ ชื่นชอบ ผอ.สอธ.
นายชัยรินทร์ นุกุลกิจ	ผอ.สรร.3 นายสันติ ชูศรี ผอ.ศบปช.

บรรณาธิการ

นายวิสิทธิ์พัฒน์ อนันตรสุชาติ ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ

กองบรรณาธิการ

นายธนัฒมสร สุขอ่ำ ว่าที่ร้อยตรีวิชรินทร์ ทันทวงศ์ นางสาวพรพรรณ ศิริพิพัฒน์
 นางสาวยอดมณี กลิ่นเกษร นางสาวสรียาวรรธ เข้มเพ็ชร นายชนะพงศ์ แดงฮ่อ
 นางสาวดุษฎี ปานขวัญ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์อาสาฬหาคาณินแดน กรมการปกครอง